

הרצאה בנושא קיבוע זכויות לפורשי אוניברסיטת חיפה

בן לוי

מומחה לפרישה ומתכנן פיננסי בכיר CFP

המעבר ממציאות של שכיר לגמלאי

אחריות אישית

Responsibility

השינויים בחיסכון הפנסיוני לאורך הזמן

שנות ה - 90 השוק עובר ממצב חיסכון לפנסיה חודשית על פי צבירת זכויות (db) לתשלום קצבה על פי צבירה פיננסית בפנסיה (dc) .

שנת 2000 השוק עובר לחסכונות הוניים או קצבתיים על פי בחירה מוגדרת.

שנת 2008 תיקון 3 כל הכספים המופקדים לקופות גמל קצבתיים וחייבות במס שולי

תיקון 190 ?

תיקון 190 - בא לתקן עיוותים שנוצרו לאורך השנים ולהקל על תשלומי מס לפנסיונרים

כיצד תיקון 190 עוזר לנו ?

1. הפחתת המס בפנסיה: מתן הטבת מס המוטלת על קצבאות עקב הגדלת החיסכון הפנסיוני המיועד לקצבה.
2. מתן גמישות בבחירה בין קבלת קצבה חודשית לבין משיכה חד פעמית (הונית) ושילוב בין קצבה מוכרת לקצבה מזכה.
3. מעבר חישוב הפטור לפנסיונרים מנוסחה מסורבלת טרם התיקון בשם "נוסחת השילוב" לנוסחה חדשה בשם "נוסחת הקיזוז"

מהו קיבוע זכויות ?

קיבוע זכויות

זהו תהליך אשר מתבצע מול מס הכנסה ע"י הגשת טופס 161 ד' שמטרתו להקטין את חבות המס בפנסיה. אשר לה זכאי כל פנסיונר/ית שהגיע לגיל הזכאות. קיבוע זכויות נולד עקב תיקון 190 לפקודת מס הכנסה. שתחולתו החל מ-2012

כיצד בפועל זה משפיע עלינו ?

1. ניתן לייצר פטור ממס לקצבה מזכה באמצעות קיבוע הזכויות.
2. בעבור הקצבה הפטורה לא ישולם מס שולי.
3. ניתן להוון ללא תשלום מס כספים המיועדים לקצבה החייבים במס שולי, לדוגמה המרה של **קופות גמל קצבתית** לסכום הוני חד פעמי.
4. ניתן לייצר "קצבה מוכרת" (פטורה ממס) בנוסף לפטור לקצבה מזכה בזכות (תיקון 190).

מי זכאי לקיבוע זכויות ?

כל מי שעמד בשני תנאי הסף הנ"ל לאחר 2012

1. קבלת פנסיה (קצבה חודשית)

2. הגעה לגיל פרישה : גבר 67 , אישה 62 או נכות יציבה 75%

מועד גיל הזכאות נקבע לאחר עמידה בשני תנאים אלו

מהם ההטבות שניתנו במסגרת תיקון 190 ?

כל אזרח העומד בתנאי הסף.

מקבל סכום שאותו ניתן להמיר **לפטור הוני או קצבתי.**

נכון ל 2023 ההון הפטור הוא **853,632 ₪**, או קצבה פטורה בגובה **4,742 ₪**

ב 2025 ההון הפטור יגדל ל **1,099,872 ₪**, וקצבה פטורה בגובה **6,110 ₪**

דוגמה

נתונים :

- ישראל פרש לאחר 38 שנות וותק העסקה.
- ישראל קיבל מענקים/פיצויים בגובה 500,000 ₪
- ישראל מקבל פנסיה תקציבית בגובה 25,000 ₪
- מס השולי על הפנסיה הינו 35% אחוז (מס פרוגרסיבי)

חישוב הפטור בקיבוע

- סה"כ הון פטור 853,632 ₪
- סה"כ פיצוים/מענקים **פטורים** 568,421 ₪
- סה"כ יתרת ההון הפטורה לאחר הפחתה **285,211** ₪
- בקשה בקיבוע זכויות להמיר את יתרת ההון שנותרה לפטור על הפנסיה
- סה"כ הקצבה הפטורה – **1,584** ₪ (17.4% מתקרת הקצבה המזכה)
- סה"כ חיסכון במס **555** ₪ **בחודש** - 1,584 ₪ * 35% מס שולי

דוגמה לקיבוע של פנסיונר מאוניברסיטת חיפה

הנדון: אישור לקביעת סכום ההיוון הפטור של הקצבה וקביעת שיעור הפטור מתקרת הקצבה המזכה

א. על פי בקשתך מיום **09/01/2023** ובהתאם להוראות סעיף 9א' לפקודת מס הכנסה, הנני להביא לידיעתך את אופן חישוב הנתונים שבנדון, עקב הגיעך ל"גיל זכאות"¹ ביום **01/10/2022**.

1	סכום ההון הפטור ²	810,576
2	סכום הקטנת ההון הפטור עקב קבלת המענקים הפטורים ³	360,098
3	היוונים פטורים שבוצעו לפני תיקון 190	
4	יתרת ההון הפטורה (שורה 1 פחות שורה 2 פחות שורה 3) ⁴	450,478
5	סכום ההיוון הפטור של הקצבה כמבוקש על ידך	190,000
6	יתרת ההון הפטורה לקצבה (שורה 4 פחות שורה 5)	260,478
7	סכום הקצבה הפטור לחודש ⁵	1,447
8	תקרת הקצבה המזכה	8,660
9	שיעור הפטור מתקרת הקצבה המזכה (שורה 7 מחולקת בשורה 8)	16.7%

הסכומים המפורטים במסמך זה מתעדכנים בכל שנה בהתאם לשיעור עליית המדד ואולם שיעור הפטור מתקרת הקצבה המזכה נשאר קבוע.

כיצד זה נראה בתלוש?

חשבות שכר				נתונים אישיים			
פירוט תשלומים וניכויים תלוש: 2023				שנה נוספת: 1			
סוג	תאריך	ערך	סטוס	מספר	תאריך	ערך	סטוס
חודשי עבודה - 1							
חודש תשלום - 25							
תשלום שכר	10/22	14479.19		025	10/22	14479.19	
ניכויים	10/22	3951.10					
סך כל		18410.29					
ניכויים	05/23	171.22					
ניכויים	05/23	550.88					
סך כל		722.10					
החשבון הסופי				החשבון הסופי			
סך כל		19132.39					
תשלומים				תשלומים			
בזמן עבודה		19132.39					
ניכויים				ניכויים			
בזמן עבודה		2936.00					
בזמן עבודה		76.53					
בזמן עבודה		3454.53					
בזמן עבודה		15677.86					
תשלומים נוספים				תשלומים נוספים			
בזמן עבודה		9338.88					
בזמן עבודה		700.42					
בזמן עבודה		16196.39					
תשלומים נוספים				תשלומים נוספים			
בזמן עבודה		442.00					
בזמן עבודה		76.53					
בזמן עבודה		442.00					
סך כל				סך כל			
בזמן עבודה		16196.39					
בזמן עבודה		2936.00					
בזמן עבודה		19132.39					
בזמן עבודה		19132.39					
בזמן עבודה		722.10					
בזמן עבודה		18410.29					

כיצד זה נראה בתלוש ?

סכומים מצטברים שנתיים			
1	2	3	חודשי עבודה -
25	25	25	יחידות מס -
			תיק נכויים מס הכנסה:
	3280.80		חלק החודש-שוטף 1.00
	109801.50		ברוטו למס 109801.50
	5006.00		מס הכנסה 23708.00
	3242.00		זיכוי חסכ 65.37
	3712.00		סך הפטור: 4569.12
	55974.44		לא לפנסיה 49123.53
	16.70		סע' 45' 35% 186.78
	134.41		תש. שנתיים 49123.53

אילו אחוזי פטור בתלוש צריכים להדליק נורה אדומה ?

1. אין כלל אחוז פטור !!!

2. 8.5%

3. 14%

4. 17%

5. 32% - ב 2025

האם ניתן לבצע קיבוע זכויות רטרואקטיבית?

- **אכן ניתן לבצע קיבוע זכויות רטרואקטיבית.**
- הקיבוע מתבצע מיום גיל הזכאות

מה עם הטבת המיסוי שלא קבלנו ?

- שכיר יכול להגיש בקשה להחזרי מס בעבור 6 שנים אחורה.
- בהמשך לדוגמה הקודמת, ישראל חסך כ - 555 ₪ בחודש בעקבות הקיבוע.
- להחזר המס מתווספים הפרשי הצמדה וריבית של 4%
- כלומר סך ההחזר שישראל יקבל עקב קיבוע זכויות הוא כ - **45,000 ₪**

161 ד'

חלק א' – פרטים אישיים

161 ד

טופס זה ימולא ע"י העובד שהגיע לגיל הזכאות⁽¹⁾,
ומבקש לקבל פטור עפ"י סעיף 9א

הטופס כתוב בלשון זכר - מתייחס גם לנקבה

יש לסמן ✓ בריבוע המתאים

לכבוד פקיד שומה _____

בקשה לקיבוע זכויות לפי סעיף 9א לפקודה

מקורי עדכון

הנני להודיעכם כי עפ"י סעיף 9א(ה)(1) לפקודה, הנני מבקש/ת לקבוע את סכום הפטור שיינתן לי בהיוון קצבה⁽²⁾

תאריך הגשה

____ / ____ / ____

א. פרטי העובד

מספר זהות	שם פרטי	שם משפחה	תאריך לידה
_____	_____	_____	____ / ____ / ____
כתובת מלאה	מספר טלפון		
_____	_____		
רחוב	מס' בית/דירה	יישוב	מיקוד
_____	_____	_____	_____
		קידומת	
		_____	

161 די'

חלק ב' – קיבוע זכויות

1. ביום _____ / _____ / _____ הגעתי לגיל הזכאות⁽¹⁾ בשל אחת או יותר מהחלופות הבאות

הגעתי לגיל פרישה כהגדרתו בחוק גיל פרישה

קיבלתי קצבה מזכה⁽³⁾

פרשתי מעבודתי מחמת נכות יציבה⁽⁴⁾

2. בעבר קיבלתי מענקים פטורים כמפורט בסך _____

ולפיכך הפגיעה בהון הפטור לאחר הכפלה במקדם הינה _____

3. היוונתי בעבר קיצבאות שתקופת ההיוון מסתיימת לאחר לגיל הזכאות כמפורט להלן⁽⁵⁾:

שם המשלם	מספר תיק ניכויים של המשלם	תאריך הפרישה מהעבודה בשלה משולמת הקיצבה	שיעור ההיוון
	9	/ /	
מ - / שנה / עד / שנה / חודש	סכום ההיוון הכולל	סכום ההיוון הפטור	שיעור הפטור בהיוון לתוחלת החיים ⁽⁶⁾
			סכום ההקטנה החודשי של הקיצבה

4. אני ממשיק לעבוד אצל מעביד לא כן, להלן פרטי המעביד⁽⁵⁾:

שם המעביד	תקופת העבודה שקדמה לגיל הזכאות
	מ - / שנה / עד / שנה / חודש

5. לאחר פרישתי ממקום העבודה הנ"ל, בכוונתי למשוך מענק פטור בגין השנים שקדמו לגיל הזכאות: לא כן

סכום המשיכה המשוער _____ ש"ח

6. הנני זכאי/ת לחישוב הפטור עפ"י הוראות סעיף 9א(ג) לפקודה בנוסחו לפני תיקון 190⁽⁷⁾, ומבקש/ת לחשב בהתאם: לא כן (אם כן, אין למלא סעיפים 7 ו-8)

7. אני מבקש/ת לייעד, מתוך יתרת ההון הפטורה⁽⁸⁾, סכום של _____ להיוון פטור בעתיד, ובכך אקטין את הקצבה החודשית הפטורה.

8. אני מבקש/ת שכל שינוי שיחול בשיעור הפטור מהקצבה המזכה ינוצל הפטור לטובת:

1. הגדלה יחסית של הפטור לפי היחס שנקבע בבקשה זו (היחס בין ההון הפטור לבין יתרת ההון הפטורה)

2. הגדלת ההון הפטור להיוון בלבד

3. הגדלת הקצבה החודשית הפטורה בלבד

9. אני מקבל/ת קצבה מזכה החל מיום _____ / _____ / _____, בחר אחת מהחלופות:

1. הגשתי למשלם הקצבה טופס 161 ובחישוב המס על הקצבה המזכה ניתן לי הפטור הנוסף.

2. לא הגשתי למשלם הקצבה טופס 161 ולא קיבלתי את הפטור הנוסף על הקצבה.

161 ד'

חלק ג' – הצהרות וחתימות

הצהרות וחתימות

1. אני מצהיר כי סכום המענקים הפטורים, כאמור בסעיף ב-2 כולל את כל המענקים הפטורים שקיבלתי.
2. ידוע לי כי לאחר תום תקופת השינויים (תקופה של 120 יום שתחילתה ביום הגשת הבקשה), הקבועה בחוק לא אוכל לשנות עוד את החלטתי זו ולהגדיל בעתיד את הסכום להיוון קצבה בפטור.
3. אני מאשר/ת את בקשתי לאחר שהבנתי את המשמעויות וההשלכות, לא קיבלתי עצה או הכוונה מפקיד השומה ופעלתי על דעתי או בהמלצת יועץ פנסיוני.
4. ידוע לי ואני מסכים כי פרטי אישור ניכוי מס במקור יועברו על ידכם ישירות לכל אחד מהמשלמים על פי הנתונים שהוצהרו על ידי באירוע הפרישה

חתימה

שם

תאריך

חשוב !

- קיבוע זכויות לא מתבצע באופן אוטומטי
- טופס זה יש למלא עם מומחה פרישה בלבד
- לא ניתן לשנות בחירתנו לאחר 120 יום.
- טופס זה אמנם נראה תמים אך הוא דורש חישובים מורכבים והבנה של מספר גורמים משתנים.
- מניסיוני פקיד שומה נוטה להתבלבל ברוב המקרים לטובתו לכן הבקרה חשובה לא פחות מהבקשה עצמה.

תודה רבה

מקווה שהפקתם ערך רב מהרצאה זאת.

בן לוי, מתכנן פרישה ופיננסי

054-8123278

ben@prisha-center.co.il